

20.2.1984

Työeläkelaitoksille

TIETOJEN ANTAMINEN SOSIAALIHUOLLON VIRANOMAISILLE

Sosiaalihuoltolaki tuli voimaan 1.1.1984

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus- ja suunnittelujärjestelmän uudistamisen yhteydessä kumottiin mm. sosiaalihuollon hallinnosta annettu laki (34/50) ja huoltoapulaki (116/56) lukuunottamatta sen 5 §:ää. Sosiaalihuollosta ja sen hallinnosta säädetään nyt sosiaalihuoltolaissa (710/82), joka tuli voimaan 1.1.1984. Milloin muussa laissa on säädetty noudatettavaksi sosiaalihuoltolailla kumottuja säädöksiä tai säännöksiä, noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolaissa on säädetty.

Sosiaalihuollon viranomaisten oikeus saada työeläketietoja

Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä 21/81 on annettu ohjeet työeläkejärjestelmän tietojen annosta. Yleiskirjeessä on eräissä kohdissa viitattu sosiaalihuollon hallinnosta annettuun lakiin tai huoltoapulakiin tietojen antamisen perusteena. Näiltä osin noudatetaan sosiaalihuoltolain 56 §:ää, jossa on säädetty sosiaalihuollon viranomaisten oikeudesta saada tietoja mm. eläketurvakeskukselta ja eläkelaitoksilta. Säännös kuuluu seuraavasti:

Valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, kansaneläkelaitos, eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, huoltotoimintaa tai sairaanhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai laitostyöntekijä ovat velvollisia pyynnöstä antamaan maksutta sosiaalihuollon viranomaisille näiden tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Lastenvalvojalla on oikeus saada isyyden selvittämiseksi tarpeelliset lääketieteelliset selvitykset sen estämättä, mitä lääkärin ja sairaanhoitohenkilökunnan salassapitovelvollisuudesta on säädetty.

Sosiaaliviranomaisella on oikeus saada muilta viranomaisilta sosiaalihuollon toimeenpanossa tarpeellista virka-apua.

Muutokset aikaisemmin noudatettuihin säännöksiin nähden

Huoltoapulaki velvoitti Eläketurvakeskuksen antamaan sosiaalihuollon viranomaisille hallussaan olevat tiedot, jotka olivat tarpeen maksun määräämiseksi sosiaalihuollon laitoksessa annettavasta pysyväishoidosta. Sosiaalihuoltolain mukaan nämä tiedot voidaan pyytää myös eläkelaitokselta samoin kuin muut sosiaaliviranomaisten tarvitsemat tiedot. Sosiaalihuoltolain tarkoittamassa laitoshuollossa on kysymys hoidon, ylläpidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämisestä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Näitä ovat esim. vanhainkodit, vammaisten huoltolaitokset ja päihdehuollon laitokset. Terveydenhuollon laitoksissa pysyväishoitoa saavien maksun määräämiseksi on tietojenantovelvollisuus työeläkkeistä edelleen vain Eläketurvakeskuksella.

Tietojenantovelvollisuutta ei ole sosiaalihuoltolaisissa rajattu tiettyyn tarkoitukseen pyydettyihin tietoihin. Sosiaalihuollon viranomaisilla on oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot. Tietoja voidaan siis pyytää mm. laitoshuollosta perittävän maksun määräämiseksi samoin kuin toimeentulotuesta tai sotilasavustuksesta päätettäessä.

Tiedot on annettava maksutta.

Tietojen antamismenettely

Eläketurvakeskuksen ja sosiaalihallituksen välisissä neuvotteluissa on pidetty tarkoituksenmukaisena, että sosiaaliviranomaiset pyytävät Eläketurvakeskukselta tai eläkelaitokselta tietoja vain silloin, kun sosiaalihuollon asiakkaalta tai hänen holhoojaltaan ei saada sosiaaliviranomaisille riittäviä tietoja.

Sosiaaliviranomaisten työeläkejärjestelmästä tarvitsemat tiedot liittyvät yleensä eläkkeeseen. Työpaikkaa tai palkkaa koskevissa kyselyissä tiedot annetaan mikäli havaitaan, että tietoja pyydetään lapsen eläituksen turvaamiseksi tai että sosiaaliviranomainen ei voi niitä muista lähteistä saada. Henkilön terveydentilaa koskevia tietoja ei yleensä anneta.

Tietojenantomenettelyn, yleiskirjeen 21/81 kohdassa 2. sanottuihin yleisperiaatteisiin sosiaalihuoltolaki ei aiheuta muutoksia. Jokaiseen tiedusteluun vastattaessa on siten erikseen harkittava voidaanko kysytyjä tietoja antaa. Tätä varten tietopyynnössä on oltava mm.

- viittaus lainkohtaan, jonka perusteella tietoja pyydetään tai asianomaisen valtuutus tietojen antamiseen

- kuka tietoja kysyy
- mihin tietoja tarvitaan
- mitä tietoja kysytään
- kenestä tietoja pyydetään
- miksi tietoja kysytään nimenomaan työeläkejärjestelmästä

Kirjallisessa tiedustelussa on oltava mieluiten leima, allekirjoitus ja virka-asema, leima ei ole ehdoton edellytys. Puhelimitsekin tietoja voidaan antaa, mutta tällöin on riittävästi varmistuttava pyytäjän henkilöllisyydestä.

Sosiaalihuoltolain perusteella tietojensaantiin oikeutettujen piiriä tai heidän laissa tarkoitettuja tehtäviään ei voida käytännössä tyhjentävästi luetella. Tietojen antajalla ei siten aina ole mahdollisuutta todeta tietopyynnön oikeellisuutta käyttötarkoituksen ja pyytäjän perusteella. Epäselvissä tai epäilyttävissä tilanteissa se, jolta tietoja pyydetään voi jättää pyytäjän asiaksi osoittaa oikeutensa tietojen saantiin.

Eläketurvakeskus ja eläkelaitokset voivat keskuudessaan ohjata sosiaaliviranomaisen kirjallisen tietopyynnön sen vastattavaksi, jonka hallussa tarvittavat tiedot ovat ja joka on velvollinen tietojen antoon. Tarpeetonta tietopyyntöjen siirtelyä on syytä välttää.

ELÄKETURVAKESKUS

